

UVEREJNENÉ: 17.8.2014

www.cas.sk

Nebezpečenstvo spánkového apnoe skúmali aj košickí lekári: Čo prezradilo dlhoročné pozorovanie pacientov?

Ochorenie s názvom spánkové apnoe, teda opakujúce sa zastavenia dýchania v spánku, sa v posledných desaťročiach stáva vážnym lekársym, psychologickým, sociálnym a ekonomickým problémom. Na otázku, čo je na tejto chorobe najnebezpečnejšie, našiel odpoveď tím lekárov zo 16 európskych univerzitných klinických pracovísk zameraných na diagnostiku a liečbu apnoe, medzi ktorými boli aj pracovníci Kliniky pneumológie a ftizeológie (KPaF) Lekárskej fakulty (LF) Univerzity P. J. Šafárika (UPJŠ) v Košiciach a Univerzitnej nemocnice L. Pasteura (UNLP) Košice pod vedením prednostky Ruženy Tkáčovej.

Výsledky ich dlhoročného sledovania boli v týchto dňoch publikované v najprestížnejšom európskom respirologickom časopise European Respiratory Journal. **„Od roku 2005 sledujeme výskyt apnoe v 16 európskych krajinách, pričom v súčasnosti máme k dispozícii údaje o viac ako 12 000 pacientoch. Hneď v úvode sledovania sme videli, že veľká časť našich pacientov má artériovú hypertenziu. Preto sme sa pýtali, ako súvisí vynechávanie dýchania v spánku s vysokým krvným tlakom. Otázka je to síce jednoduchá, ale hľadanie odpovede na ňu je zložité,“** vysvetľuje Tkáčová s tým, že do úvahy prichádza viacero možností, o ktorých sa predpokladá, že môžu zvyšovať krvný tlak. **„Je to obezita, nedostatočne kvalitný či príliš krátky spánok, ako aj nedostatok kyslíka. Ukázalo sa, že je to práve nedostatok kyslíka počas spánku, ktorý vedie k hypertenzii,“** objasnila prednostka.

Spánkové apnoe znamená bez dychu, čiže nedýchanie, resp. dusenie počas spánku. Podľa Tkáčovej treba mať na pamäti, že pacienti s apnoe sú väčšinou obézni muži v strednom veku, ktorí si okrem chrápania vôbec neuvedomujú, že môžu mať závažnú chorobu, ktorej komplikácie ich môžu ohroziť na živote. Často sú to ľudia, ktorých práca si vyžaduje veľké nasadenie a bdelosť. **„Apnoe pacientom uberať z výkonnosti počas dňa a znižuje ich kvalitu života. Navyše hypertenzia spojená s apnoe výrazne zvyšuje riziko vzniku závažných srdcovocievnych chorôb a ich komplikácií, ako napr. srdcového infarktu a mozgovej porážky. Dnes už je známe, že je to práve apnoe, ktoré je najčastejšou zistiteľnou príčinou hypertenzie. Ak teda vieme, že apnoe vedie k hypertenzii, a tá zase k infarktu, potom je našou povinnosťou chorobu spánkové apnoe vyhľadávať a následne aj efektívne liečiť,“** zdôraznila Tkáčová.

KPaF LF UPJŠ v Košiciach a UNLP Košice začínali výskum v oblasti spánkového apnoe začiatkom tohto storočia. Vtedy neboli k dispozícii žiadne prístroje na diagnostiku tohto ochorenia ani na jeho liečbu. S príchodom profesorky Tkáčovej z Kanady po piatich rokoch pôsobenia v oblasti spánkovej medicíny na torontskej univerzite však došlo k zmene. Košická lekárska fakulta dostala do daru prvé dve diagnostické zostavy, ktoré naštartovali klinickú, pedagogickú i výskumnú činnosť a v súčasnosti je KPaF vybavená najmodernejšou diagnostickou a liečebnou technikou.

„Klinika sa tiež stala liahňou mladých talentov úspešných v medzinárodnom meradle. Viaceré prestížne ocenenia Európskej respirologickej spoločnosti smerovali v posledných

rokoch práve do Košíc, čo ma mimoriadne teší,“ poznamenáva Tkáčová, ktorá verí, že klinika bude v tomto diele pokračovať. „Naša účasť v európskej sieti univerzitných klinických pracovísk zameraných na diagnostiku a liečbu apnoe je zárukou zachovania vysokej medzinárodnej kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti o pacientov s týmto ochorením. Je však aj záväzkom, že na našom pracovisku budeme naďalej rozvíjať výskumné aktivity, ktoré pomôžu v budúcnosti lepšie porozumieť apnoe a pomôžu tiež nájsť ešte efektívnejšie možnosti jeho liečby ako v súčasnosti,“ uzatvára prednostka.